



פרשת השבוע פנחס

המקסימום האפשרי הוא המינימום הנדרש

כי אין ההווה מדביק את העבר. כי יכולתך גדולה מניצולך העכשווי. ועל כל זה אנו תובעים וחייבים לתבוע, שכן "אוי לה לאותה בושה ואוי לה לאותה כלימה".

← להמשך קריאה



מאמרים נוספים

טעות גורלית במספר

השוטרים עזבו את המקום, והשלשה סיפרו למר פבלובה את השתלשלות העניינים. פבלובה ספק את כפיו בייאוש ואמר: אני אבוד, אני אבוד.

← לחצו כאן לקריאה



מיהו קנאי?

שתי נקודות שונות מכרו כאן בבת אחת. מצד אחד, "השיב את חמתי", כלומר הצלת כלל ישראל מן המגיפה, ומאידך "בקנאו את קנאתי", כלומר הקנאה לכבוד ה'. לכאורה, אין קשר בין שני הדברים. האחד הוא ביטוי של "אהבת ישראל", והשני ביטוי של "אהבת ה'" מדוע אם כן, הזכרו שניהם בנשימה אחת?

← לחצו כאן לקריאה



חידות ותשבצים לפרשת פנחס

חידות ותשבצים, פיתרו בהנאה!

לחצו כאן לקריאה



אודות | הצטרפות | שאלות נפוצות | צרו קשר

Copyright 2013

Powered by Joobi

jNews Core 8.3.1, [Joomla extensions](#) powered by Joobi

המקסימום האפשרי הוא המינימום הנדרש

"ויאמר ה' אל משה קח לך את יהושע וגו' ונתתה מהודך עליו למען ישמעו כל עדת בני ישראל" [במדבר כז].

"ונתתה מהודך עליו ולא כל הודך, זקנים שבאותו הדור אמרו, פני משה כפני חמה פני יהושע כפני לבנה, אוי לה לאותה בושה אוי לה לאותה כלימה" [בבא בתרא עה].

מעיר הרב אזרחי את אחת הערותיו המפורסמות ביותר: נכון כי פני יהושע כפני לבנה ולא כפני חמה, הכי משום זה יש בושה בדבר, ולא רק בושה אלא 'אוי לאותה בושה' כלומר בושה שאין דוגמתה.

מהי הבושה? וכי רגיל הדבר או מצוי כי פניו של משה נראים כפני לבנה? האם נמצא עוד מישהו בכל הדורות שפניו כפני לבנה? מדוע לא נשמח על עצם המציאות שאין דוגמתה, שאדם יגיע לידי דרגה כזאת שפניו יזרחו כפני לבנה, כמה היינו אנו שמחים אילו נתקלנו בפנים זורחות ככוכב או למטה מזה, ויהושע שפניו זרחו כפני לבנה גרם למפח נפש לבושה לכלימה ולספיקת כף אל כף לאמור: אוי לאותה בושה?!

ללמדך כי גם כאן הננו נוכחים בהתרחקותנו מן האמת ומן ההסתכלות הצרופה. שכן כשהנך נוכח בכוחו הפוטנציאלי של אדם הופך הדבר למינימום של שאיפה, והשוואף האמתי לא יניח ולא ישקוט עדי יגיע למיצוי כוחותיו.

זקנים שבאותו דור שעקבו אחר שיאי גבהותו של מנהיגם של ישראל, שנוכחו אחר דמותו של רבן של ישראל, לא נחו ולא שקטו והיו בטוחים בצדק כי זוהי אמת המידה האמתית, כי כך צריך וחייב להראות מנהיג בישראל, וכל זמן שלא תתמלא השאיפה תוקפת אותם בושה וכלימה על מיעוט הדמות, על המרחק ממיצוי השאיפה.

אמנם כן, אוי לה לאותה בושה ואוי לה לאותה כלימה.

אלו שאינם מתמלאים בושה וכלימה אין זאת מתוך עין טובה, כמו כן אלו המתמלאים שמחה על כל הישג אין זאת מחמת הסתפקות צודקת במה שיש, אלא מתוך חסרון הכרה במהותו של אדם. בכוחותיו. אין זאת אלא מחמת צרות עין ביכולתו של אדם וחוסר שאיפה למצות את הניתן למצות.

הסתפקות במועט אמנם מדה טובה היא אצל גשמיות, אבל מדה רעה היא אצל רוחניות.

עצם העמדת המציאות הקיימת מול הפוטנציאל הטמון - גורמת בושה וכלימה.

פעמים שהננו תובעים מבן ישיבה הישגים גדולים יותר, והלה עומד תמה בפניו ובפיו טענה: וכי אינני טוב מהרבה אחרים? וכי יש למר טענות כלפי לימודי? והלא ממלא הנני אחר כל הסדרים ומדוע באים אלי בטענות ובזעף - יותר מלהרבה אחרים שלדעת הכל יש לבוא אליהם בטענות חמורות מאלו? מדוע אינני רואה טענים כלפי כל אלו ורק כלפי טוענים וטוענים?

ואנו בשלנו: אנו זוכרים אצלך תקופות טובות מאלו הנוכחיות, אנו ראינוך בהתמדתך בשקיעתך בים התלמוד, בחידושיך, ביצירותיך, בעמלך.

נכון כי אין לנו לכאורה טענות כלפי ההווה מצד עצמו. אבל אנו שראינו ונוכחנו ביכולתך איננו יכולים שלא לטעון כלפיך כי רחקת מן הפוטנציאל שלך.

כי אין ההווה מדביק את העבר. כי יכולתך גדולה מניצולך העכשווי. ועל כל זה אנו תובעים וחייבים לתבוע, שכן "אוי לה לאותה בושה ואוי לה לאותה כלימה".

זקנים שבדור שראו עד היכן גדולתו וגבהותו של מנהיג בישראל אינם יכולים שלא להתמלא בושה, "ואוי לה לאותה בושה".

הרב אזרחי נוהג היה לשנן לתלמידיו את הנאמר בכותרת, שכעת מקבלת משמעות ברורה יותר: המקסימום האפשרי – הוא המינימום הנדרש מכם.

טעות גורלית במספר

טעויות קטנות עשויות לשנות חיים שלמים, ומשגים קלים עלולים להשפיע על השתלשלות ארוכה של אירועים מבלי שנוכל אף לשער את תוצאותיה.

לא פעם נשאלים יהודים שומרי מצוות, או אישים העוסקים בקירוב רחוקים: מדוע אתם מתעקשים על הפרטים הקטנים האלו? לשם מה זה חשוב? מה זה משנה אם שומרים שהמצה לא תחמיץ במשך 18 דקות או 20 דקות, אם "הכזית" נאכל במשך 4 דקות או 5 דקות, אם השבת נכנסת בשעה 4:34 או 4:36? נו באמת, לא הגזמתם...

הסיפור המשעשע הבא, עשוי כך נראה לשפוף קצת אור על חשיבותו של הדיקוק, ועל ההבנה כמה כל טעות קטנה עשויה להיות קריטית.

שלושת הצעירים, ברנרד, לואי, ונורל, לא היו סמל של הצלחה בחיים. בגיל 27 מצאו את עצמם גרים בדירה ישנה בדרום העיר, משלמים בקושי דמי שכירות, ולא מצליחים למצא עסק ראוי לשמו כדי להתפרנס. בתחילה ניסו השלושה לפתוח עסק עצמאי ביחד, אך חוסר תבונה עסקית, ואולי חוסר מזל, גרם לכך שהעסק כשל והם נאלצו לסגור כשהם בחובות.

זו הסיבה שהטלפון שהגיע אליהם בלילו של יום שני הפתיע אותם עד מאד. על הקו נשמע קול נוקשה שאמר, "אדון פבלובה? בנך הקטן אנדריי נמצא בידינו, היום בשעה עשר בערב נודיע לך על דרישותינו". ברנרד שענה לטלפון ניסה לענות לאיש המוזר מעבר לקו, אך זה כבר ניתק את השיחה והאפרכסת נשארה תלויה בידו. הוא קרא לחבריו וסיפר להם על השיחה המוזרה, וביחד הגיעו למסקנה כי מדובר כפי הנראה במתיחה או משהו מן הסוג הזה. אלא שהטלפון צלצל שוב, וברנרד שענה שוב, שמע את הקול הקשה שאמר "פבלובה, אני לא צריך לומר שלא כדאי שתתקשר למשטרה, אחרת העסק יגמר רע".

הטלפון שוב נותק והשלושה התכנסו מסביבו וניסו להבין מה עומד מאחורי השיחות המוזרות. הם ניסו לבצע חיוג חוזר אך שמעו תקליט כי 'לא ניתן לחייג למספר זה'. יכול להיות שזו מתיחה? שאל נורל. השלושה החליטו לבדוק אם אדם בשם פבלובה באזור מגוריהם. בדיקה בספר הטלפונים לא העלתה דבר. השכונה הענייה בה גרו לא איכלסה משפחה בשם פבלובה. הם החליטו להרים טלפון לאחד מידידיהם בעבר שהיה עיתונאי מצליח, ולשאול אותו האם הוא שמע על השם הזה אי פעם. החבר ענה לשאלתם בצחוק מהול בבוז: "מה לכם ולפבלובה, מאיפה אתם מכירים אותו?"

אנחנו לא מכירים ענו השלושה במבוכה, סתם אנחנו מנסים לברר את מספר הטלפון שלו. מספר הטלפון שלו חסוי, ענה החבר, אם כי לי יש אותו, כעיתונאי. בשביל מה אתם צריכים אותו? השלושה גמגמו משהו על כך שהם מחפשים עבודה ויש להם מה להציע לו. החבר העיתונאי צחק שוב, ואמר: לא נראה לי שהוא צריך אתכם, אבל קחו את המספר שלו, רק אל תגידו לו מהיכן קיבלתם אותו. השלושה רשמו את המספר ונדדו לגלות: המספרים של פבלובה ושל דירתם היו זהים מלבד הספרה האחרונה: 8 במקום 0. החוטפים החליפו ספרה אחת והתקשרו אליהם בטעות.

מה נעשה? שאלו השלושה את עצמם, האם נלך לספר לפבלובה מה ארע? האם הוא לא יחשוב שהם חלק ממצוות החוטפים? לאחר מחשבה ארוכה הבינו השלושה שאין להם באמת ברירה, והם נסעו לביתו של פבלובה לכתובת אותה נתן להם העיתונאי. כבר בכניסה לבית הבינו השלושה כי פבלובה מודע לכך שילדו נעדר. שתי ניידות עמדו בכניסה לבית ושטרים נראו נכנסים ויוצאים ממנו. "זה אסון" אמר לואי, "החוטפים הזהירו שלא להתקשר למשטרה". הם מיהרו אל דלת הכניסה וביקשו לשוחח עם מר פבלובה בדחיפות. סוכן הבית הודיע להם כי פבלובה עסוק בעניין דחוף אך השלושה אמרו לו כי הם מבקשים לשוחח אתו בקשר לבנו.

שתי דקות לאחר מכן הכניס אותם פבלובה לחדר העבודה שלו ושמע מהם כי ראשית כל עליו לסלק את המשטרה בדחיפות. החוטפים איימו כי אם המשטרה תעורב - סופו של בנך יהיה מר הסבירו לאיש. פבלובה יצא אל השוטרים ואמר בחיוך כי בנו נמצא אצל בן הדודה, וכי חלה כאן אי הבנה מצערת. השוטרים עזבו את המקום, והשלושה סיפרו למר פבלובה את השתלשלות העניינים. פבלובה ספק את כפיו בייאוש ואמר: אני אבוד, אני אבוד.

מדוע שאל נורל, תשלם את הכסף ותקבל את בנך בחזרה, אתה הלא עשיר.

זה בדיוק העניין השיב פבלובה בקול מיואש, עסקי קרסו כליל ואיש עדיין לא יודע זאת. אנשים בטוחים שאני עדיין עשיר ולכן כנראה גם הבן שלי נחטף. אין לי אפשרות להשיג יותר מכמה אלפי דולרים. בטח שלא מאות אלפי דולרים ובטח של מיליוני דולרים. מה אעשה? יש לי רעיון אמר ברנרד. תן לנו לטפל בעניין.

בדיוק בשעה עשר התקשרו החוטפים כפי שהבטיחו לביתם של החברים, וברנרד שענה לטלפון שוב אמר: מדבר פבלובה, כמה אתם רוצים ואיפה? החוטף אמר בלחש, אנחנו דורשים מיליון דולר, ואנחנו ניפגש בגשר הישן שבוואדי הגדול מחוץ לעיר. איך תזהה אותי? שאל ברנרד, תלבש מעיל אדום וכובע בצבע אפור, ענה החוטף.

ברנרד הבין מדוע בחר החוטף את האזור ההוא: המקום היה שמם וניתן היה לצפות ממנו למרחקים גדולים ולבחון האם הוא מגיע עם כוחות משטרה. בשעה היעודה הגיע ברנרד למקום כשהוא לבוש במעיל אדום וכובע אפור, והמתין דקות ארוכות עד שראה עגלה קטנה רתומה לסוס מתקרבת לעברו. מן העגלה ירדו שלושה אנשים חמושים שהחזיקו בידיהם ילד קטן. אתה פבלובה? שאל אחד מהם בקול שאותו הכיר ברנרד מן הטלפון. כן השיב ברנרד. האיש הנהן בראשו, גם הוא זיהה את קולו של ברנרד מהטלפון ואמר, הנה הילד. איפה הכסף?

ברנרד הביט בילד ואמר: אתה צוחק עלי? זה בכלל לא הילד שלי, אני לא מכיר אותו. החוטף הציץ בו באי אמון, וראה בפניו כי הוא לא משקר. אילו היה הוא האבא, היו פניו מראים זיק של התרגשות. ליתר ביטחון הוא גם פנה לילד ואמר לו: מי זה האיש הזה? תאמר לי מיד. הילד פרץ בבכי ואמר: לא ראיתי אותו בחיים שלי, אני רוצה את אבא שלי.

ברנרד הביט בחוטף בבוז ואמר, חטפתם את הילד הלא נכון. אין לי מושג מי זה. הסתובב והתחיל ללכת. החוטף פלט קללה מפיו, ואמר לאנשיו קחו אותו לעיר ותשחררו אותו, חטפתם ילד של משפחת עניים. מטומטמים. ברנרד הסתובב ואמר, אני מוכן לקחת אותו אתי ולחפש את הוריו. אבל כסף לא תראו ממני. מבחינתי אתם יכולים להשאיר אותו אצלכם. ברנרד הסתובב והתחיל ללכת שוב, אך האיש דחף את הילד המסכן לעברו של ברנרד, הסתובב ונעלם עם חבריו בענן של אבק.

מיהו קנאי?

פנחס בן אלעזר בן אהרן הכהן השיב את חמתי מעל בני ישראל, בקנאו את קנאתי בתוכם, ולא כליתי את בני ישראל בקנאתי: (יא, כה)

שתי נקודות שונות נזכרו כאן בבית אחת. מצד אחד, "השיב את חמתי", כלומר הצלת כלל ישראל מן המגיפה, ומאידך "בקנאו את קנאתי", כלומר הקנאה לכבוד ה'. לכאורה, אין קשר בין שני הדברים. האחד הוא ביטוי של "אהבת ישראל", והשני ביטוי של "אהבת ה'" מדוע אם כן, הוזכרו שניהם בנשימה אחת?

מדוע נמצא רק קנאי אחד בכל האומה, שיקנא לה? האם כל כך קשה להיות קנאי? הלא אפילו בדורנו נמצאים בכל המחנות והזרמים קנאים, המוכנים ללכת באש ובמים כדי להגן על משאת נפשם!

אלא שאין הדבר פשוט כל כך. הרבה אנשים מוכנים לבצע מעשי קנאות, אבל אין הרבה אנשים שהשם "קנאי" באמת הולם אותם. ה"קנאי" המצוי גודר לעצמו **תחום מסוים**, שבו מתרכזת פעילותו. בתחום זה הוא משקיע את כל המרץ, ובתחום זה הוא פועל על פי המתכונת ה"קנאית", אינו מוכן לוותר על קוצו של יוד, ופוגע ללא רחם במי שמתנגד לדרכו.

אך **במה שחורג** מתחום צר זה, בשאר שטחי החיים, הוא יכול להיות בהחלט אדם "נעים הליכות", גמיש למדי, שניתן להגיע עמו לעמק השוה.

מכירים אנו אנשים כאלה למכביר. הם לוחמים בהבל פיהם את מלחמת היושר הציבורי, הם מוכנים לשפוך אש וגפרית על כל מיני "משתמטים", אמיתיים ומדומים, אבל אותו אדם אינו מתבייש להודות, או לספר בשמץ של סיפוק, כיצד הצליח ברוב תחומים להשתמש מתשלום מסים ...

ולא נשכח את השכן, שרוממות הנקיון תמיד בפיו, ואת כל האשפה הוא זורק - למגרש הסמוך. או את רודף השלום, שברוב קנאותו ולהיטותו אחרי השלום הוא מוכן לבלוע כל "בעל מחלוקת" הנקרה בדרכו.

האם התנהגותו של אדם כזה היא הגיונית? מדוע מתנהג כאן כקנאי, ושם כפשרן? אלא לאמיתו של דבר, גם קנאותו אינה קנאות, אלא אהבת הניצוח... **מהי קנאות אמיתית?** היא ביטוי של תכונה נפשית, ולא התנהגות בעלת אופי מסוים. הקנאי אינו מודרך מן הרצון להשיג איזה יעד, הוא לא שואף להגיע לתכלית מוגדרת. **אין הוא מסוגל לסבול את העיוות**, משום שהוא עיוות, בכל מקום שיהיה, בתחום זה כמו בכל תחום אחר. האמת שהיא נר לרגליו, היא ורק היא מדריכה את צעדיו.

פנחס הוכיח במעשה זמרי, שהוא אכן ראוי לכינוי "קנאי" אמיתי. אילו היה הורג את זמרי בלבד, היה אפשר לחשוד בו, שאין מניעיו טהורים. אולי עשה זאת מתוך תחושה של "עלבון לאומי". ואולי רצה לתבוע את עלבונם של משה ואהרן. אבל הוא לא הסתפק בזה. הוא עמד ועשה "**פלילות עם קונו**", כדי להציל את כלל ישראל. "**על אלה יהרגו כ"ד אלף מישראל?**" כך הוא טען לפני הקב"ה. ואין זה דבר של מה בכך; הוא סיכן ביודעין את כל חלקו ושכרו בעולם הבא.

לזה מסוגל אך ורק, מי שפועל מתוך מדת הקנאות הטבועה בנפשו. מצד אחד, לקנא לכבוד קונו, להתאכזר כנגד יהודי ולסכן את חייו - על אהבת ה'; ומאידך, לעמוד ולהתריס כנגד הקב"ה - ובכך להפגין אהבת ישראל ללא גבול. במבט שטחי, שתי פעולות אלה מהוות ניגוד. "אהבת ישראל" מנציחה לכאורה יחס סלחני לעבריינים, בעוד "אהבת ה'" מחייבת את ההיפך, ענישה ללא רחם למי שעבר על דעת קונו. אם היה פנחס מסוגל למסור את נפשו על אהבת ה' ועל אהבת ישראל כאחד, הוא הוכיח בכך, שמסירות נפש זו באה אך ורק ממקור הטהור ביותר: **הקנאות לאמת הצרופה**, ללא שמץ של אינטרס עצמי.

(ע"פ משך חכמה)

חידות ותשבצים לפרשת פנחס

רְבוּעַ קָסָם תִּשְׁעָז פֶּרֶשֶׁת פִּנְחָס

1. גיבור הפרשה
2. הדירו מהירושה
3. נבוב
4. הקריבו במקדש

4	3	2	1	
				1
				2
				3
				4

מילים קפד ראשו וזנבו בטנו

	ההנחיה		קפד ראשו	קפד בטנו	קפד זנבו
	דוגמא	לא כהן	אות נצחון	עבורי	עבורו
	לוי	וי	לי	לו	
1	הגדרה	מבנות צלפחד	התאווה	חיפשה	נימק לשאלה
	הפתרון				
2	הגדרה	...לחמי לאישי	תורני איש	צבי והיא בולטת שלי	ניתן לה'
	הפתרון				
3	הגדרה	מקרא לכם	דורך על עקביו	תבן	רוכן
	הפתרון				

מילת הגיון
צד שהולך למערב

[illegible]

1. מעלה
2. אנטי ממסדי
3. לא יחיד
4. לא חכמים
5. מלאכים
6. חג משלושת הרגלים

הכין: ד"ר אמיר שורץ

רבוע קסם תשעז פרשת פנחס פתרונות

1. גיבור הפרשה
2. הדירו מהירושה

3. נבוב
4. הקריבו במקדש

	1	2	3	4
1	פ	נ	ח	ס
2	נ	ש	ל	ו
3	ח	ל	ו	ל
4	ס	ו	ל	ת

מילים קפד ראשו זנבו בטנו

	ההנחיה	קפד ראשו	קפד בטנו	קפד זנבו
	דוגמא	לא כהן	אות נצחון	עבורו
		לוי	וי	לי
1	הגדרה	מבנות צלפחד	התאוה	חיפשה
	הפתרון	תרצה	רצה	תרה
2	הגדרה	...לחמי לאישי	תורני איש	צבי והיא בולטת שלי
	הפתרון	קרבני	רבני	קרני
3	הגדרה	מקרא לכם	דורך על עקביו	תבן
	הפתרון	קדש	דש	קש

מילת הגיון
צד שהולך למערב

ע	ב	ר	י	ם
---	---	---	---	---

פירמידה

1	ר	ם	2.						
2	מ	ר	י						
3	ר	ב	י	ם					
4	ב	ו	ר	י	ם				
5	כ	ר	ו	ב	י	ם			
6	ב	י	כ	ו	ר	י	ם		

1. מעלה
2. אנטי ממסדי
3. לא יחיד
4. לא חכמים
5. מלאכים
6. חג משלושת הרגלים

הכין: ד"ר אמיר שורץ